

Zasób Archiwalny

Zasób AP Siedlce

Granice chronologiczne zasobu Archiwum 1604-2013

Rozmiar zasobu według stanu na 31.12.2018 r.

1780 zespołów, 589963 j. a., 4220,40 mb

Zawartość zasobu:

Na zasób AP Siedlce składają się głównie akta XIX i XX wieczne. Z okresu staropolskiego zachowało się bardzo niewiele akt : stanowią je 2 przywileje królewskie z 1746, szczątki akt podworskich rodów z Podlasia i ziemi łukowskiej: Kuczynskich, Czartoryskich, Szenejkow, Wierzejskich, akta związane z dobrami sarnowskimi dotyczące głównie spraw majątkowych i genealogicznych oraz fragmenty miejskich ksiąg wpisów miasta Mordy z lat 1651- 1652. Z okresu rozbiorów najbardziej interesującą grupę stanowią akta wytworzone przez carską administrację: Siedlecki Gubernialny Zarząd Żandarmerii z lat 1876 - 1914 i zarządy żandarmerii dla powiatów: siedleckiego, sokołowskiego i węgrowskiego z lat 1900-1915.

Gross zasobu stanowią akta kilku grup:

- Akta sądów różnych instancji z lat 1865 - 1998. Bardzo dobrze zachowały się w zasobie archiwum akta wymiaru sprawiedliwości. Są to akta Sądu Okręgowego w Siedlcach.

Zjazdu Sędziów Pokoju I i II Okręgu Guberni Siedleckiej, sądów pokoju, sądów gminnych, sądów grodzkich, powiatowych i prokuratur.

Akta te obrazują między innymi konflikty społeczne ich rozmiar i charakter.

- Akta hipoteczne z lat 1810-2001 liczące 15319 j.a., hipotek: garwolińskiej, łukowskiej, mińskomazowieckiej, siedleckiej, sokołowskiej i węgrowskiej (obejmującej teren byłego woj. podlaskiego w granicy z 1815 roku). Są to głównie opisy majątków, ich granic i obciążających je długów oraz zobowiązań.

- Akta notarialne z lat 1810-1951 z powiatów: garwolińskiego, łukowskiego, siedleckiego, sokołowskiego, węgrowskiego zawierające dokumenty transakcji majątkami.

- Znaczącą grupę stanowią akta stanu cywilnego. Tworzą ją akta 219 zespołów parafii różnych wyznań z terenu byłego województwa siedleckiego z lat 1810-1909. Są to 63 zespoły akt stanu cywilnego gmin z lat 1810-1825, akta 101 parafii rzymskokatolickich z lat 1826-1909, 23 gmin wyznania mojżeszowego z lat 1826-1909, 14 parafii greckokatolickich z lat 1826-1875, 12 parafii prawosławnych z lat 1873-1909 i 2 parafie wyznania ewangelicko-augsburskiego z lat 1832-1908 , 3 parafie mariawickie 1906-1908 i oraz 1 parafia protestancka. Są to głównie zapisy urodzeń, małżeństw i zgonów stanowiące cenne źródło do badań genealogicznych.

- Liczną grupę (ok. 30 % zespołów) w zasobie tworzą akta administracji ogólnej państwowej i samorządowej: miejskiej, wojewódzkiej, powiatowej i gminnej. Zasięgiem terytorialnym obejmują powiat: łukowski, garwoliński, mińskomazowiecki, siedlecki, sokołowski i węgrowski z lat 1804-1998. Zawierają materiały prezentujące nieomal wszystkie dziedziny życia politycznego, gospodarczego, kulturalnego i społecznego. W tej grupie najwcześniejszego okresu sięgają akta miast (lata 1804-1950) i gmin (lata 1864-1954) jednak materiał z przed 1945 r. jest w nich

nielicznie prezentowany. Akta tej grupy po 1945 r. są dobrze zachowane.

Stan zachowania akt z okresu II wojny światowej jest wyjątkowo znikomy. Wśród pojedynczych akt z tego okresu na uwagę zasługują zbiory afiszów okupacyjnych wydanych w latach 1940-1944 przez dowódców SS i policji Dystryktu Warszawskiego i Lubelskiego, starostów i burmistrzów, najliczniej zachowane dla powiatów sokołowsko-węgrowskiego, znacznie słabiej dla powiatu siedleckiego i łukowskiego.

- Spośród akt instytucji finansowych na uwagę zasługuje zespół Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Siedlcach z lat 1899-1944 o szerokim zasięgu terytorialnym, od południowego Mazowsza poprzez Podlasie, Brześć n. Bugiem, aż do Pińska i Łucka na terenie obecnej Białorusi. Zachowane akta to głównie sprawy dotyczące pożyczek budowlanych.

- W skład zasobu weszło również archiwum historyczne KW PZPR w Siedlcach obejmujące akta komitetów różnych szczebli z terenu woj. siedleckiego z lat 1949-1989, stanowią łącznie 20 % zasobu AP.

- W zasobie występuje 57 zespołów akt instytucji gospodarczych z lat 1947-2005 z przewagą dokumentacji z okresu funkcjonowania woj. siedleckiego 1975-1998. Zawierają one materiał statystyczno-gospodarczy w zakresie produkcji i zatrudnienia. Do zasobu została włączona dokumentacja własna Archiwum z lat 1950- 1975.

- W grupie dokumentacji audiowizualnej na uwagę zasługuje zbiór pocztówek siedleckich z początku XX wieku liczący 36 j.a. Przypominają one dawny wygląd miasta, nie istniejącą już zabudowę oraz zabytkowe obiekty architektury przed ich powojenną modernizacją. Fotografie z imprez kulturalnych i wydarzeń politycznych w regionie z lat 1929-1990 utrwaliły głównie ludzi, osoby pełniące prestiżowe funkcje w mieście, ale też dużą grupę w zbiorze fotografii stanowią obiekty przemysłowe, osiedla mieszkaniowe, szkoły i budynki administracji publicznej.

- W zbiorach kartograficznych najliczniej prezentowane są plany folwarków z lat 1826-1924 z powiatu siedleckiego. Odrębny zbiór stanowią plany folwarków występujące w księgach hipotecznych. Plany te obejmują zarówno areal gruntów z podziałem na rodzaje użytków, jak i zabudowę: pałac lub dwór wraz z parkiem i ogrodem oraz zabudowania folwarczne. Na uwagę zasługują również plany Siedlec sporządzone w dwudziestoleciu międzywojennym przez mierniczego Wejcherta, odzwierciedlające ówczesny układ przestrzenny miasta i jego zabudowę, obecnie w dużej części już nieistniejącą.

Znaczna część akt z terenu działania AP Siedlce wytworzona przez instytucje różnych szczebli administracji funkcjonujących głównie w Siedlcach jest przechowywana w AP Lublin. Najcenniejsze to: Urząd Cyrkularny Siedlecki 1797-1809 z okresu zaboru austriackiego, szczątki zespołu Prefektury Departamentu Siedleckiego 1810-1814 2 j.a. z okresu Księstwa Warszawskiego, Komisja Województwa Podlaskiego 1816-1837 158 j.a. z okresu Królestwa Polskiego. Archiwum to przechowuje liczne zespoły z okresu funkcjonowania guberni podlaskiej, a potem guberni siedleckiej, między innymi: Rząd Gubernialny Podlaski 1837-1844 128 j.a. Rząd Gubernialny Siedlecki 1867-1912 1590 j.a., Kancelaria Gubernatora Siedleckiego 1866-1913 1049 j.a., Urząd Gubernialny Siedlecki do spraw Stowarzyszeń 1906-1915 138 j.a.

Ze względu na zmiany przynależności administracyjnej i zmiany zasięgu działania AP Siedlce akta wielu urzędów administracji i niższych szczebli z terenu pow. łukowskiego przechowuje oddział lubelskiego AP w Radzynie Podlaskim a z pow. garwolińskiego i mińskomazowieckiego oddział warszawskiego AP w Otwocku.